

**Сутність методів активізації
навчально-пізнавальної діяльності учнів
основної школи в умовах диференціації
навчання**

С. П. Бондар, кандидат пед. наук

Аналіз наукових джерел і практики диференційованого навчання школярів показав, що ще не розкритим є теоретичне і практичне вирішення проблеми диференціації навчання засобами доцільного і адекватного можливостям учнів використання методів навчання. Недостатньо досліджено сутність, функції та види методів щодо їхніх можливостей активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів в умовах реалізації диференційованого підходу до змісту навчання і суб'єктів його засвоєння. Із педагогічної практики відомо, що ефективність навчання учнів суттєво знижується, коли застосовуються пасивні методи дидактичного впливу, коли відсутній діалог між учителем і учнем. З метою формування особистості учня у навчальному процесі сучасна дидактика рекомендує збагачувати традиційні методи навчання такими методами і прийомами, які сприяли б формуванню в учнів мотивації учіння, високого рівня активності й емоційності, створенні умов для активного самостійного здобування учнями загальнонаукових знань, навичок, Умань і компетентностей.

Психолого-педагогічний аналіз різних підходів до проблеми сутності навчально-пізнавальної активності учнів уможливив виокремити три основні підходи: пізнавальна активність як пізнавальна діяльність (М. О. Данилов, Г. С. Костюк, Г. І. Щукіна та ін.); пізнавальна активність як якісна характеристика діяльності (В. І. Лозова, О. Я. Савченко, Т. Т. Шамова та ін.); пізнавальна активність як готовність особистості до пізнання внутрішнього і зовнішнього світу (Т. Б. Генінг, І. Ф. Харламов та ін.). Навчально-пізнавальна

активність учнів у структурному плані складається з таких взаємозв'язаних компонентів: емоційного, інтелектуального, вольового і дієвого.

Сучасна дидактика вимагає від суб'єктів учіння не тільки зрозуміти

8

запам'ятати і відтворити здобуті знання, а й найголовніше – вміти ними оперувати, творчо розвивати їх. Досягненню цієї мети сприяють методи активізації навчально-пізнавальної діяльності, спрямовані на розвиток в учнів творчого самостійного мислення і кваліфікованого розв'язування завдань.

Отже, методи активізації навчально-пізнавальної діяльності — це сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на учнів, що насамперед спрямована на розвиток самостійного мислення учня, активізацію його пізнавальної діяльності, формуванню творчих навичок і вмінь нестандартного розв'язування проблем і вдосконалення навичок спілкування.

9